

ROSARI DE RECORDS

Pere Altès Serra

Devia ser l'any 1950 quan vaig conèixer el Pere Català i Roca. L'amic Victori Bonet Pedru, ja traspasat, va organitzar una calçotada en una masia del camí del Roser de Vallmoll, en la qual van participar els seus familiars de Barcelona; eren Pere Català Pic i dos dels seus tres fills, la Maria Àurea i el Pere. També hi assistiren el Daniel Ventura Solé i la seva muller, el Josep Piñas Mercadé i la seva nòvia i jo mateix i la meva esposa. Pere Català Roca portava la inseparable Voigtländer i va fer unes quantes fotografies que perpetuaren aquella trobada. De fet, jo era l'únic que no m'havia intervingut mai amb el Pere, i allí, entre calçot i calçot, nasqué una amistat que s'ha mantingut tota la vida, amistat que tots dos hem anat conreant amb dedicació.

En un dels anys de la dècada dels cinquanta l'AAEET va organitzar un atapeït cicle d'actes culturals, en un dels quals intervingué el Pere Català per parlar sobre castells. Durant un temps alguns castellers valencs veien el Pere com una mica llunyà de les colles locals perquè semblava que, aficionat com era als castells, li tiraven també algunes colles foranes. Aquella conferència congregà força gent a la sala d'actes de l'Escola del Treball. Però un cop encetat l'acte, el Pere en traspasà la responsabilitat als assistents, els quals esperonava perquè hi diguessin la seva. L'acte, doncs, més que una conferència va esdevenir un fòrum. Vaig quedar, com a coorganitzador, una mica perplex pels viaranys que havia pres la que havia de ser la dissertació d'una sola persona.

No fa gaires mesos el Pere Català va presentar una exposició de fotografies al Cercle Artístic de Sant Lluc de Barcelona, les quals versaven sobre personatges d'un determinat període del segle passat. La vaig anar a veure i em va semblar molt interessant, sobretot perquè havia recollit el que en diem la cara bona d'un grapat de personatges que ja havien fet història, tant en el camp de l'art i de la literatura com en el de la política. No l'hi vaig trobar, el Pere, en aquell moment. Li vaig deixar una targeta perquè veiés que havia fet cas de la seva obra, tal com vaig creure que em pertocava.

L'any 1981, mentre em requeia la responsabilitat de fer de director de la revista *Cultura*, la Diputació de Barcelona va atorgar a la revista el I Premi Tasis-Torrent de Premsa Comarcal de Catalunya. No es tracta ara de posar en relleu la importància que el premi tingué per a nosaltres, els qui fèiem cada mes la revista, es tracta simplement de dir que a l'hora de recollir el premi ens representà l'amic Pere Català, el qual recollí a la Diputació un taló de 100.000 pessetes, que era la suma del premi. Li vaig dir al Pere si necessitava una credencial. Em va dir que no calia perquè ja coneixia els peixos grossos amb què es trobaria, i perquè ell també era prou conegut.

Per celebrar el premi tot seguit organitzàrem una calçotada a la masia Tost, en què participaren tots els col·laboradors del moment. Ens gastàrem unes 30.000 pessetes; les 70.000 pessetes que restaren les vam ingressar a la caixa de l'AAEET. Pere Català també hi estigué present amb la seva Voigtländer, que en aquell temps no abandonava mai. Féu algunes fotografies, unes de les quals publicà després al llibre *La premsa catalana* (Rafael Dalmau, 1989), escrit per Josep M. Figueres, un altre dels assistents a la calçotada.

Un dia que anàrem plegats per Barcelona, fou el març de 1984, quan la Generalitat de Catalunya volgué reconèixer l'aportació al país de tota la premsa que sortia a Catalunya, i com a tal s'hi comptà *Cultura*. Daniel Ventura i jo mateix passàrem a recollir el Pere Català pel seu estudi, al carrer del Pi, perquè ens fes companyia en aquell acte que se celebrà al Palau. Ho aprofità per a ensenyar-nos el seu estudi i el de la seva germana, aquest situat al pis de sota. En aquell moment hi havia una càmera de Televisió Espanyola que agafava plans de les fotografies dipositades al taller, moltes de les quals pertanyien al seu pare, llavors ja traspasat.

Com deia, ens acompanyà a la Generalitat. De camí, férem un bon tomb pel barri vell, durant el qual ens explicava, a tall de cicerone, mil detalls que sense ell ens haurien passat per alt. Quan fórem al Palau ens féu de clau per obrir unes determinades dependències. Per cert, un dels funcionaris li digué que el tenia vist: "No sou pas Pere Català?", li va dir. El Pere li va contestar "Sabeu que teniu una memòria d'elefant!".

L'acte transcorregué en pau. El presidí el president de la Generalitat, Jordi Pujol, amb la presència del qui era conseller de Cultura, Max Canher. Ens lliuraren un diploma i una placa commemorativa. Feren el lliurament per ordre cronològic de més antiguitat a menys. *Cultura* fou la sisena o la setena de ser cridada. Després

de l'acte anàrem a dinar plegats. Per cert, ens hi acompanyà Joan Ventura, que trobàrem a la Generalitat.

En una de les telefonades que ens fèiem en aquell temps, ara per una cosa ara per una altra, vam quedar, aprofitant que m'havia de traslladar a Barcelona per un assumpte particular, que aniríem a veure mossèn Joan Montalà López a casa seva, que havia passat una temporada força emmalaltit. El Pere em vingué a rebre al baixador del passeig de Gràcia. Anava, com gairebé sempre, proveït d'una bossa de plàstic. Aviat vaig saber què hi portava: un llibre de la seva editorial i la màquina de fotografiar.

Ens dirigírem al carrer del Marquès de Campo Sagrado, al barri de Sant Antoni, on tenia el domicili mossèn Joan Montalà. Penso que ja li havíem anunciat la nostra visita. Tot plegat, que ens hi estiguérem un parell d'hores garlant. Potser massa temps i tot. El Pere ens féu sortir al balcó, al mossèn i a mi mateix, i ens fotografià. Era natural que li'n demanés una còpia. Em va fer gruar per obtenir-la, ja que devia reservar la fotografia per a algun projecte que devia tenir al cap, i potser tenia por que la divulgés. No anava errat.

Quan el 1996 vam presentar a Valls el llibre *Valls, la represa*, escrit pel qui signa i que fou divulgat per mitjà de fascicles al setmanari *El Pati*, li vaig demanar que fes la glossa corresponent del llibre. D'antuvi li vaig enviar les galerades perquè veiés de què anava i pogués parlar-ne amb propietat. En casos així mai no es fa quedar malament l'autor. Dit això, no caldria afegir-hi que tot foren elogis.

Una de les col·leccions que té l'editorial Rafael Dalmau és la d'Episodis de la Història. De tant en tant, hi apareix el nom de Pere Català i Roca signant-ne un, d'episodi. Darrerament, per la Festa del Llibre, m'ha enviat, a través de la Núria Ventura, *Ferran el Catòlic, vidu i "catalanote"*; un altre dia fou *Quatre germans Colom, el 1462*, i en una altra oportunitat m'envià, per Santa Úrsula del 92, *Un corsari anomenat Colom*. I encara en tinc més, de llibres seus, com *Històries d'En Jaume, rei Conqueridor*. Aquest llibre, de la col·lecció Nissaga, és verament divertit, ja que és escrit amb molt bon humor. Me l'envià el desembre de 1999.

Un cop vaig participar en una excursió a Barcelona organitzada per l'Institut d'Estudis Vallencs per visitar el Museu d'Arqueologia, la Fundació Miró i donar una llambregada a la Sagrada Família. Comptàrem amb l'assistència de Pere Català. En els moments que anàvem caminant pels carrers vaig quedar parat de la gent que va saludar. Les seves relacions, es podia suposar, abastaven tot l'àmbit barceloní.

Després que morís la seva germana, Maria Àurea, el Pere li muntà a Valls una exposició d'homenatge amb les obres pictòriques produïdes per l'artista difunta. Eren olis i dibuixos. L'exposició tingué lloc a la sala de Sant Roc. El Pere havia avisat els familiars i amics que el dia que es clausurés la mostra podien escollir una de les obres exposades i endur-se-la a casa. Així va passar. De primer, van triar els familiars i els descendents de la seva dida i, després, els amics. Per això tinc penjat a casa un oli de la Maria Àurea, que m'és un record constant, tant de la desapareguda com de l'amic Pere.